

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

16 януари 2014 година *

„Преюдициално запитване — Директива 2004/38/ЕО — Член 28, параграф 3, буква а) — Защита срещу експулсиране — Начин на изчисляване на десетгодишния период — Отчитане на периодите на лишаване от свобода“

По дело C-400/12

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber), London (Обединеното кралство) с акт от 24 август 2012 г., постъпил в Съда на 31 август 2012 г., в рамките на производство по дело

Secretary of State for the Home Department

срещу

M. G.,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta (докладчик), председател на състав, J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot и Ал. Арабаджиев, съдии,

генерален адвокат: M. Wathelet,

секретар: L. Hewlett, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 20 юни 2013 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за г-жа G., от R. Drabble, QC, L. Hirst, barrister, и E. Sibley,
- за правителството на Обединеното кралство, от A. Robinson, в качеството на представител, подпомаган от R. Palmer, barrister,
- за естонското правителство, от M. Linntam и N. Grünberg, в качеството на представители,
- за Ирландия, от E. Creedon, в качеството на представител, подпомагана от D. Conlan Smyth, barrister,
- за полското правителство, от B. Majczyna и M. Szpunar, в качеството на представители,

* Език на производството: английски.

— за Европейската комисия, от М. Wilderspin и С. Tufvesson, в качеството на представители,
предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано
без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Secretary of State for the Home Department (министърът на вътрешните работи, наричан по-нататък „Secretary of State“) и г-жа G. по повод на решение за експулсирането ѝ от територията на Обединеното кралство.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съгласно съображения 23 и 24 от Директива 2004/38:
  - „(23) Експулсирането на граждани на [Европейския с]ъюз и на членове на техните семейства на основания, свързани с обществения ред или обществената сигурност, е мярка, която може сериозно да увреди лицата, които възползвайки се от правата и свободите, които са им предоставени с Договора, са се интегрирали истински в приемащата държава членка. Поради това следва да бъде ограничен обхватът на такива мерки в съответствие с принципа на пропорционалността, за да се вземе предвид степента на интегриране на въпросните лица, продължителността на тяхното пребиваване в приемащата държава членка, тяхната възраст, здравословно състояние, семейно и финансово положение и връзките им със страната им на произход.
  - (24) В резултат на това, колкото по-голяма е степента на интегриране на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства в приемащата държава членка, толкова по-голяма следва да бъде степента на защита от експулсиране. Само при изключителни обстоятелства, когато има [императивни] основания, свързани с обществената сигурност, мярката експулсиране следва да се приложи спрямо граждани на Съюза, които са пребивавали дълги години на територията на приемащата държава членка и по-специално тогава, когато те са били родени и са пребивавали там през целия си живот. Освен това, такива изключителни обстоятелства следва също така да важат по отношение на мярката експулсиране, предприемана спрямо малолетни, за да се защитят техните връзки със семейството им в съответствие с Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето от 20 ноември 1989 г.“.

4 Член 2 от Директива 2004/38, озаглавен „Определения“, гласи:

„За целите на настоящата директива:

1) „Гражданин на Съюза“ означава лице, което има гражданство на държава членка;

2) „Член на семейство“ означава:

а) съпруга/съпругата;

[...]

3) „Приемаща държава членка“ означава държавата членка, в която гражданинът на Съюза се движи, за да упражни своето право на свободно движение и пребиваване“.

5 Член 3 от посочената директива, озаглавен „Бенефициенти“, предвижда:

„1. Настоящата директива се прилага за всички граждани на Съюза, които се движат или пребивават в държава членка, различна от тази, на която са граждани, и за членовете на техните семейства (така, както са определени в член 2, точка 2), които ги придружават или се присъединяват към тях.

[...]“.

6 Глава III от посочената директива, озаглавена „Право на пребиваване“, обхваща членове 6—15. Член 6 се отнася до „право[то] на пребиваване до три месеца“. Член 7 предвижда, при определени условия, „право на пребиваване за повече от три месеца“.

7 В глава IV от същата директива, озаглавена „Право на постоянно пребиваване“, член 16, озаглавен „Общо правило за граждани на Съюза и членове на техните семейства“, предвижда:

„1. Граждани на Съюза, които са пребивавали законно в приемащата държава членка в продължение на непрекъснат срок от пет години, имат право на постоянно пребиваване в тази държава. Това право не зависи от условията, предвидени в глава III.

2. Параграф 1 се прилага също така за членове на семейството, които не са граждани на държава членка, ако те са пребивавали законно заедно с гражданина на Съюза в приемащата държава членка в продължение на непрекъснат срок от пет години.

3. Непрекъснатостта на пребиваването не се влияе от временни отсъствия, ненадвишаващи общо шест месеца на година, или от отсъствия с по-голяма продължителност за отбиване на задължителна военна служба, или от едно отсъствие от максимум дванадесет последователни месеца поради уважителни причини като бременност и раждане, тежко заболяване, следване или професионално обучение или командироване в друга държава членка или в трета страна.

4. След като бъде придобито, правото на постоянно пребиваване се губи само при отсъствие от приемащата държава членка за срок, надвишаващ две последователни години“.

- 8 В глава VI от Директива 2004/38, озаглавена „Ограничения на правото на влизане и на правото на пребиваване [по съображения, свързани] с обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве“, член 27, озаглавен „Общи принципи“, гласи:

„1. При спазване на разпоредбите на настоящата глава държавите членки могат да ограничат свободата на движение и пребиваване на граждани на Съюза и на членове на техните семейства, независимо от [гражданството] им, [по] съображения, свързани с обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве. Забранява се позоваването на такива съображения за икономически цели.

2. Мерките, предприети [по] съображения, свързани с обществения ред или обществената сигурност, трябва да са в съответствие с принципа на пропорционалността и да се основават изключително на личното поведение на въпросното лице. Наличието на предишни наказателни присъди не представлява само по себе си основание за предприемането на такива мерки.

Личното поведение на въпросното лице трябва да представлява истинска, реална и достатъчно сериозна заплаха, която засяга някой от основните интереси на обществото. Не се приемат мотиви, които са изолирани от конкретния случай и които се опират на съображения за обща превенция.

3. За да се установи дали въпросното лице представлява заплаха за обществения ред или обществената сигурност, при издаването на удостоверение за регистрация или при липса на система за регистрация, не по-късно от три месеца от датата на пристигане на въпросното лице на нейна територия или от датата на докладването за неговото/нейното присъствие на територията ѝ съгласно разпоредбите на член 5, параграф 5 или при издаването на картата за пребиваване, приемащата държава членка може, ако сметне това за важно, да поиска от държавата членка на произход на лицето и ако това е необходимо, от други държави членки да осигурят информацията относно евентуално предишно полицейско досие, което въпросното лице може да има. Такива справки не са рутинна практика. Държавата членка на произход дава отговора си в срок от два месеца.

4. Държавата членка, която е издала паспорта или картата за самоличност, дава възможност на притежателя на документа, който е бил експулсиран от друга държава членка [по съображение], свързано с обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве, да влезе отново на нейна територия без всякакви формалности, дори ако документът вече не е валиден или гражданството на притежателя се оспорва“.

- 9 Член 28 от посочената директива, озаглавен „Защита срещу експулсиране“, който също е в глава VI, предвижда:

„1. Преди да вземе решение за експулсиране [по съображения], свързани с обществения ред или обществената сигурност, приемащата държава членка взема предвид продължителността на пребиваване на въпросното лице на нейна територия, неговата/нейната възраст, здравословно състояние, семейно и финансово положение, социална и културна интеграция в приемащата държава членка и степента на неговите/нейните връзки със страната на произход.

2. Приемащата държава членка не може да вземе решение за експулсиране срещу граждани на Съюза или членове на семействата им, независимо от [гражданството] им, които имат право на постоянно пребиваване на нейна територия, освен в случай на сериозни основания, свързани с обществения ред или обществената сигурност.

3. С изключение на случаите, когато решението се основава на императивни [съображения], свързани с обществената сигурност, [които се] определят от държавите членки, решение за експулсиране не може да се взема срещу граждани на Съюза [независимо от гражданството им], ако те:

- а) са пребивавали в приемащата държава членка през последните десет години; или
- б) са непълнолетни, освен ако експулсирането е необходимо за висшите интереси на детето, както е предвидено в Конвенцията на Организацията на Обединените нации за правата на детето от 20 ноември 1989 г.“.

Правото на Обединеното кралство

- 10 Правилникът за имиграцията (Европейско икономическо пространство) от 2006 г. [Immigration (European Economic Area) Regulations 2006] транспонира в правото на Обединеното кралство разпоредбите на Директива 2004/38.
- 11 Член 21 от посочения правилник, озаглавен „Решения, взети по съображения, свързани с общественения ред, обществената сигурност или общественото здраве“, транспонира членове 27 и 28 от тази директива.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 12 Г-жа G. е португалска гражданка. На 12 април 1998 г. тя влиза в Обединеното кралство със съпруга си, също португалски гражданин. Г-жа G. е наета на работа между май 1998 г. и март 1999 г. През последния месец тя преустановява работа, за да роди първото си дете през юни същата година. През 2001 г. и 2004 г. г-жа G. и съпругът ѝ имат още две деца. В периода, в който тя не работи, и до раздялата на двойката през декември 2006 г. съпругът на г-жа G. я издържа финансово. Въпреки раздялата те продължават да са съпрузи.
- 13 През април 2008 г. децата на г-жа G. са настанени в приемни семейства вследствие на сигнал от болничния персонал, че раните на едно от тях не са резултат от инцидент. На 21 ноември 2008 г. съдът по семейните въпроси приема, че г-жа G. е отговорна за нараняванията на едно от децата ѝ. Призната за виновна по обвинение за един случай на малтретиране и три случая на нанасяне на побой и нараняване на лице под 16 години, на 27 август 2009 г. г-жа G. е осъдена на 21 месеца лишаване от свобода.
- 14 След присъдата на г-жа G. упражняването на родителските права върху децата е предоставено на нейния съпруг. Макар да се намира в затвора, на г-жа G. е предоставено правото да бъде посещавана от децата си, под наблюдение и на публично място. През април 2010 г. обаче местните органи прекратяват посещенията и през август искат отнемането на това право. На 5 юли 2011 г. съдът по семейните въпроси решава да остави в сила наблюдението, да ограничи посещенията, под формата на непреки контакти, и да забрани някои действия, като отбелязва, че г-жа G. все още трябва да доказва, че е в състояние да води стабилен живот, без да употребява наркотици.
- 15 На 11 май 2010 г., докато е в затвора, г-жа G. подава до Secretary of State молба да ѝ бъде издадена карта за постоянно пребиваване в Обединеното кралство. На 8 юли 2010 г. Secretary of State отхвърля тази молба и разпорежда експулсирането на г-жа G. по съображения, свързани с обществения ред и обществената сигурност, съгласно член 21 от Правилника относно имиграцията (Европейско икономическо пространство) от 2006 г.

- 16 На 11 юли 2010 г., макар и изтърпяла наказанието, г-жа G. продължава да е задържана поради разпореждането на Secretary of State за нейното експулсиране. В това разпореждане Secretary of State приема, на първо място, че високото ниво на защита срещу експулсиране, предвидено в член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38, се основава на интеграцията на гражданина в приемащата държава членка и че подобна интеграция не би могла да се осъществи по време на неговия престой в затвора. На второ място, Secretary of State счита, че г-жа G. повече не може да ползва междинната степен на защита срещу експулсиране, тъй като, от една страна, не е доказала, че е придобила право на постоянно пребиваване, а от друга страна, във всички случаи са налице сериозни основания, свързани с обществения ред или с обществената сигурност, които обосновават експулсирането ѝ. На трето място, Secretary of State констатира, че a fortiori г-жа G. не може да ползва и основната степен на защита срещу експулсиране.
- 17 Г-жа G. подава жалба пред First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber). На 10 януари 2011 г. този съд уважава жалбата, като приема, че г-жа G. е пребивавала в Обединеното кралство преди решението за експулсиране през период, който надхвърля десет години, и че Secretary of State не е доказал наличието на императивни съображения, свързани с обществената сигурност. First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) обаче приема, че тъй като липсват доказателства, че нейният съпруг е нает на работа или че по друг начин е упражнил предоставените му с Договора за функционирането на ЕС права, г-жа G. не е доказала, че е придобила право на постоянно пребиваване по смисъла на Директива 2004/38.
- 18 Secretary of State подава въззивна жалба срещу решението на First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) пред запитващата юрисдикция. С решение, обявено на 13 август 2011 г., тази юрисдикция отменя решението на First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber), поради факта че то противоречи на националната съдебна практика.
- 19 В образуваното от запитващата юрисдикция производство Secretary of State приема, че г-жа G. е придобила право на постоянно пребиваване по смисъла на Директива 2004/38 през май 2003 г. и че след това не е загубила това право. Страните в главното производство обаче продължават да са на различни мнения както относно начина на изчисляване на посочения в член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38 десетгодишен период, така и относно преценката в случая на сериозните съображения или основания, свързани с обществения ред или обществената сигурност, по смисъла на член 28, параграфи 1 и 2 от тази директива.
- 20 В хода на производствата пред First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) и запитващата юрисдикция са прекратени образуваните производства по семейните въпроси, вследствие преместването на съпруга на г-жа G. в Манчестър (Обединеното кралство) през септември 2011 г. Г-жа G. остава в затвора до 20 март 2012.
- 21 При тези обстоятелства Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber), London, решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Периодът на лишаване от свобода след произнасяне на присъда за престъпление, извършено от гражданин на Съюза, прекъсва ли периода на пребиваване в приемащата държава членка, изискван за да може това лице да ползва най-високата степен на защита срещу експулсиране съгласно член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38/ЕО, или преклудира ли по друг начин възможността това лице да се позове на посочената степен на защита?
  - 2) Означават ли посочването в член 28, параграф 3, буква а) [от Директива 2004/38] на „последните десет години“, че пребиваването трябва да е непрекъснато, за да може гражданин на Съюза да ползва най-високата степен на защита срещу експулсиране?

- 3) За целите на [посочения] член 28, параграф 3, буква а) изискваният десетгодишен период, през които гражданин на Съюза трябва да е пребивавал в приемащата държава членка, следва ли да се изчислява;
- а) като се брои обратно от решението за експулсиране, или
- б) като се брои от началото на пребиваването на този гражданин в приемащата държава членка?
- 4) Ако отговорът на [третия въпрос буква а)] е, че десетгодишният период се изчислява, като се брои обратно, положението променя ли се, ако лицето е пребивавало в продължение на десет години, преди да влезе в затвора?“.

По преюдициалните въпроси

По втория и третия въпрос

- 22 Със своя втори и трети въпрос, които следва да се разгледат на първо място, запитващата юрисдикция по същество иска да установи, от една страна, дали предвиденият в член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38 десетгодишен период на пребиваване трябва да бъде изчисляван, като се брои обратно, считано от решението за експулсиране на съответното лице, или напротив, трябва да се брои от началото на пребиваването на това лице, а от друга страна, дали този период трябва да бъде непрекъснат.
- 23 В това отношение следва да се припомни, на първо място, че Съдът вече е имал повод да констатира, че макар несъмнено да е вярно, че съображения 23 и 24 от Директива 2004/38 предвиждат особена защита за лицата, които действително са се интегрирали в приемащата държава членка, по-конкретно когато те са родени в нея и са пребивавали там през целия си живот, все пак предвид текста на член 28, параграф 3 от Директива 2004/38 решаващият критерий е дали гражданинът на Съюза е пребивавал в тази държава членка през последните десет години преди приемането на решението за експулсиране (Решение от 23 ноември 2010 г. по дело Tsakouridis, C-145/09, Сборник, стр. I-11979, точка 31).
- 24 От това следва, че за разлика от периода, необходим за придобиването на право на постоянно пребиваване, който започва от законното пребиваване в приемащата държава членка на съответното лице, десетгодишният период на пребиваване, необходим за предоставянето на високото ниво на защита, предвидено в член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38, трябва да бъде изчисляван, като се брои обратно, считано от датата на решението за експулсиране на това лице.
- 25 На второ място, Съдът приема също, че член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38 трябва да се тълкува в смисъл, че за да се определи дали гражданин на Съюза е пребивавал в приемащата държава членка през последните десет години преди приемането на решението за експулсиране — решаващ критерий за предоставяне на високото ниво на защита, предвидено в тази разпоредба, трябва да се вземат предвид всички релевантни аспекти в конкретния случай, по-специално продължителността на всяко отсъствие на заинтересованото лице от приемащата държава членка, общата продължителност и честотата на тези отсъствия, както и причините, поради които заинтересованото лице е напуснало тази държава членка, въз основа на които аспекти може да се установи дали вследствие на тези отсъствия неговите лични, семейни или професионални интереси са се съсредоточили в друга държава (Решение по дело Tsakouridis, посочено по-горе, точка 38).

- 26 Целта на подобни съображения е да се отговори на въпроса до каква степен отсъствията от приемащата държава членка през периода, посочен в член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38, представляват пречка съответното лице да се ползва от високото ниво на защита, предвидено в тази разпоредба, и те произтичат от предварителната констатация, че тази разпоредба изобщо не посочва обстоятелствата, които могат да доведат до прекъсване на десетгодишния период на пребиваване за целите на придобиването на правото на такава защита (вж. в този смисъл, Решение по дело Tsakouridis, посочено по-горе, точки 22 и 29).
- 27 Като се има предвид обаче, че за съответното лице решаващият критерий за предоставяне на високото ниво на защита, предвидено в член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38, е във факта, че то е пребивавало в приемащата държава членка през последните десет години преди решението за експулсиране и че отсъствията от тази държава могат да засегнат това предоставяне, следва да се приеме, че посоченият в тази разпоредба период на пребиваване по принцип трябва да бъде непрекъснат.
- 28 Предвид всички гореизложени съображения, на втория и третия въпрос следва да се отговори, че член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38 трябва да се тълкува в смисъл, че предвиденият в тази разпоредба десетгодишен период на пребиваване трябва по принцип да е непрекъснат и да се изчислява, като се брои обратно, считано от датата на решението за експулсиране на съответното лице.

По първия и четвъртия въпрос

- 29 Със своя първи и четвърти въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38 трябва се тълкува в смисъл, че периодът, през който съответното лице е било лишено от свобода, може да наруши непрекъснатостта на пребиваването по смисъла на тази разпоредба и следователно да повлияе на предоставянето на предвиденото в нея високо ниво на защита, включително когато това лице е пребивавало в приемащата държава членка през последните десет години преди лишаването му от свобода.
- 30 В това отношение следва да се отбележи, че Съдът вече е приел, че въведеният с Директива 2004/38 режим на защита срещу експулсиране се основава на степента на интегриране на съответните лица в приемащата държава членка, поради което колкото по-голяма е степента на интегриране на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства в приемащата държава членка, толкова по-голяма следва да бъде степента на защита на последните от експулсиране, предвид факта, че това експулсиране може сериозно да увреди лицата, които, възползвайки се от предоставените им с Договора за функционирането на ЕС права и свободи, действително са се интегрирали в приемащата държава членка (вж. в този смисъл Решение по дело Tsakouridis, посочено по-горе, точки 24 и 25).
- 31 Съдът вече е имал повод да приеме при извършеното от него тълкуване на член 16, параграф 2 от Директива 2004/38, че налагането от националния съд на ефективно наказание лишаване от свобода може да покаже, че съответното лице не зачита ценностите на обществото на приемащата държава членка, залегнали в нейното наказателно право, така че отчитането на периодите на лишаване от свобода с оглед на придобиване от членовете на семейството на гражданин на Съюза, които не са граждани на държава членка, на право на постоянно пребиваване по смисъла на член 16, параграф 2 от Директива 2004/38, би било в явно противоречие с целта, която посочената директива преследва с въвеждането на това право на пребиваване (Решение от 16 януари 2014 г. по дело Onuekwere, C-378/12, точка 26).
- 32 Доколкото степента на интегриране на съответните лица по същество е в основата както на правото на постоянно пребиваване, така и на режима на защита срещу мярката експулсиране, предвидени в Директива 2004/38, основанията, поради които периодите на лишаване от свобода

не се вземат предвид за целите на придобиване на правото на постоянно пребиваване или поради които тези периоди нарушават непрекъснатостта на пребиваването за целите на това придобиване, също трябва да бъдат взети предвид при тълкуването на член 28, параграф 3, буква а) от посочената директива.

- 33 От това следва, че периодите на лишаване от свобода не биха могли да бъдат отчетени за целите на придобиване на високото ниво на защита, предвидено в член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38, и че тези периоди нарушават по принцип непрекъснатостта на пребиваването по смисъла на тази разпоредба.
- 34 Що се отнася до тази непрекъснатост на пребиваването, в точка 28 от настоящото решение бе припомнено, че десетгодишният период на пребиваване, необходим за да бъде предоставено високото ниво на защита, предвидено в член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38, по принцип трябва да бъде непрекъснат.
- 35 Що се отнася обаче до въпроса до каква степен прекъсването на пребиваването през последните десет години преди решението за експулсиране на заинтересованото лице му пречи да се ползва от високото ниво на защита, следва да се направи обща преценка на положението на заинтересованото лице във всеки отделен случай конкретно към момента, в който се поставя въпросът за експулсиране (вж. в този смисъл Решение по дело Tsakouridis, посочено по-горе, точка 32).
- 36 В това отношение, след като периодите на лишаване от свобода по принцип нарушават непрекъснатостта на пребиваването по смисъла на член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38, те могат, заедно с другите обстоятелства, които представляват всички релевантни аспекти във всеки отделен случай, да бъдат взети предвид от националните органи, на които е възложено прилагането на член 28, параграф 3 от Директива 2004/38, при общата преценка, необходима за да се определи дали са били прекъснати връзките на интегриране, създадени преди това с приемащата държава членка, за да бъде предоставено или отказано посоченото в тази разпоредба високо ниво на защита (вж. в този смисъл Решение по дело Tsakouridis, посочено по-горе, точка 34).
- 37 Накрая, що се отнася до значението на обстоятелството, че съответното лице е пребивавало в приемащата държава членка през последните десет години преди лишаването му от свобода, следва да се припомни, че макар, както бе припомнено в точки 24 и 25 от настоящото решение, десетгодишният период на пребиваване, необходим за да бъде предоставено предвиденото в член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38 високо ниво на защита, да трябва да бъде изчисляван, като се брои обратно, считано от датата на решението за експулсиране на това лице, фактът, че извършването въз основа на тази разпоредба изчисление е различно от изчислението, което се прави за целите на предоставянето на право на постоянно пребиваване, означава, че такова обстоятелство може да бъде взето предвид при общата преценка, посочена в предходната точка.
- 38 Предвид гореизложените съображения на първия и четвъртия въпрос следва да се отговори, че член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38 трябва се тълкува в смисъл, че периодът, през който съответното лице е било лишено от свобода, по принцип може да наруши непрекъснатостта на пребиваването по смисъла на тази разпоредба и да повлияе на предоставянето на предвиденото в нея високо ниво на защита, включително когато това лице е пребивавало в приемащата държава членка през последните десет години преди лишаването му от свобода. Последното обстоятелство обаче може да бъде взето предвид при общата преценка, необходима за да се определи дали са били прекъснати връзките на интегриране, създадени преди това с приемащата държава членка.

По съдебните разноси

³⁹ С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

- 1) Член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО, трябва да се тълкува в смисъл, че предвиденият в тази разпоредба десетгодишен период на пребиваване трябва по принцип да е непрекъснат и да се изчислява, като се брои обратно, считано от датата на решението за експулсиране на съответното лице.
- 2) Член 28, параграф 3, буква а) от Директива 2004/38 трябва се тълкува в смисъл, че периодът, през който съответното лице е било лишено от свобода, по принцип може да наруши непрекъснатостта на пребиваването по смисъла на тази разпоредба и да повлияе на предоставянето на предвиденото в нея високо ниво на защита, включително когато това лице е пребивавало в приемащата държава членка през последните десет години преди лишаването му от свобода. Последното обстоятелство обаче може да бъде взето предвид при общата преценка, необходима за да се определи дали са били прекъснати връзките на интегриране, създадени преди това с приемащата държава членка.

Подписи